

Департамент культури, туризму
та культурної спадщини
обласної державної адміністрації

Обласна бібліотека для дітей ім. А.П.Гайдара

Відділ розвитку дитячих бібліотек і маркетингу

Історія і сучасність дитячих бібліотек Кіровоградської області

В и п у с к ІІІ

**м. Кіровоград
2014**

ББК 78.34 (4УКР – 4КІР)

І 90

**Історія і сучасність дитячих бібліотек
Кіровоградської області. Вип. III** / Обласна
бібліотека для дітей ім. А. П. Гайдара; укладачі
Н.І.Расторгуєва, Л.С.Босюк. – Кіровоград, 2014. – 43 с.:
фото.

Укладання, обробка, комп'ютерна верстка матеріалів
Н.І.Расторгуєва, Л.С.Босюк

Редактор
О.В.Ліпей

Відповідальна за видання
Т.С.Манжула

З М І С Т

Кіровоградський район

Районна бібліотека для дітей _____ с. 1

Компаніївський район

Районна бібліотека для дітей _____ с. 10

Новгородківський район

Районна бібліотека для дітей _____ с. 20

Новоархангельський район

Районна бібліотека для дітей _____ с. 29

Приняті скорочення _____ с. 37

Використані джерела _____ с. 38

Кіровоградський район

Районна бібліотека для дорослих і дітей



Районна бібліотека для дітей відлік свого існування почала з у середині ХХ ст. 30 грудня 1954 року районний відділ культури видав наказ № 57, § 2: «Відкрити районну дитячу бібліотеку в приміщенні районного Будинку культури, в кімнаті, призначеній для читального залу районної бібліотеки».

Розташувалася РДБ у кімнаті площею 35 м. кв., на другому поверсі районного Будинку культури. Сьогодні тут знаходиться районна бібліотека для дорослих і дітей, у структурі якої – відділ обслуговування читачів-дітей, створений на базі РДБ, згідно розпорядження Кіровоградської районної державної адміністрації від 28.07.1997 р. № 773.

Основою фонду новоствореної РДБ загальною кількістю 2007 тис. прим. стала література дитячого абонементу РБ.

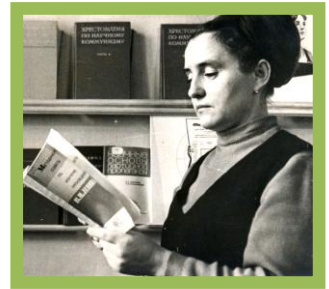
Штат РДБ складався із двох осіб – завідувачки і бібліотекаря. У 50-60-х рр. кадровий склад часто змінювався. На посаду бібліотекаря приходила молодь без освіти, за направленням комсомолу, й пропрацювавши рік-два звільнялися з роботи.

*Перша завідувача – **Баранова Валентина Іванівна** – пропрацювала лише рік.*

*У 1955-1957 рр. РДБ очолювала **Гончар Ія Петрівна**, здібний керівник і гарний організатор, підтвердженням чого стали роки її праці на посадах завідувачки Новоукраїнської та Гайворонської РДБ; у 1957-1958 рр. – **Несторенко Ольга***

Миколаївна; у 1958-1967 рр. – **Дигало Валентина Максимівна**, яка згодом стала директором ОЮБ ім. О.М.Бойченка.

У 1958-1967 рр. бібліотекарем РДБ працювала **Чмихун Олександра Олексіївна** (на фото). Вона згадує про ті часи:



«З початку 1958 року я почала працювати в районній бібліотеці. На той час завідуючою там була Нестеренко Ольга Миколаївна, педагог по професії. Добре знаючи дитячу психологію, вона вміло працювала з дітьми...

Не маючи в райцентрі школи, ми підтримували тісний зв'язок з міською середньою школою № 23: проводили в класах бесіди, готували читацькі конференції, вікторини...

Коли Ольга Миколаївна пішла на заслужений відпочинок, то завідуючою дитячою бібліотекою стала Валентина Максимівна Дигало, яка мала вищу спеціальну освіту, досвід роботи з дітьми.

Майже за 10 років роботи в районній дитячій бібліотеці значно поповнився її книжковий фонд, змістовнішими стали масові заходи, які дитяча бібліотека часто проводила разом з бібліотекою для дорослих, разом випускали методичні матеріали для сільських бібліотек, проводили семінари».

Протягом наступних 1967-1974 рр. в РДБ змінилися три керівники.

З 1974 бібліотеку очолила **Валентина Степанівна Фролова** (на фото).

У статті «Завжди у творчому пошуку» обласної газети «Народне слово» від 2006 р. читаємо:

«Валентина Фролова – з когорти тих щасливих людей, котрі вимріяли свою майбутню професію ще в дитинстві і залишаються їй вірними все життя. Бажання працювати з людьми, дарувати їм радість знайомства із високохудожніми літературними творами привело її свого часу до Олександрійського культосвітнього училища, де вона й опанувала спеціальність бібліотекаря.



Свою трудову діяльність Валентина Степанівна розпочала на посаді завідуючої Ганнинською сільською бібліотекою, що у Кіровоградському районі...».

Із 1971 р. Валентина Степанівна – бібліотекар відділу обслуговування РБ, а через 3 роки – у 1974 р. – завідувачка

РДБ. З 1979 р. – заступник директора РЦБС по роботі з дітьми, після проведення централізації бібліотек району.

Працю поєднувала з навчанням у Харківському державному інституті культури, який закінчила у 1989 р. Її професіоналізм, ініціативність і працелюбність сприяли розвитку дитячої бібліотеки (на фото, В.С.Фролова під час огляду літератури, 1980-ті роки).



З 1992 р. – директор ЦРБ. З 1997 по 2012 рр. – директор районної бібліотеки для дорослих і дітей, після децентралізації бібліотечної мережі району і, відповідно, реорганізації РДБ.

Починаючи з 1969 р., з'являються публікації про події бібліотечного життя від громадського кореспондента В.С. Фролової в районній газеті «Зоря» (на фото).

За багаторічну, самовіддану працю нагороджена Почесною грамотою і орденом «З добром до людей» Кіровоградської обласної державної адміністрації і обласної ради (2006 р.).



Пліч о пліч із керівником РДБ працювали бібліотекарі Г.М.Кушпіль, Л.Г.Іванова, З.А.Кас'ян.

У 70-80-х рр. робота РДБ, як і в інших закладах, набувала все більшої ідейно-політичної спрямованості. Разом з тим, особлива увага приділялася вихованню у дітей поваги до старшого покоління, ветеранів. Щорічно, під час Вахти пам'яті, що відбувалася напередодні Дня Перемоги, бібліотекарі організовували екскурсії місцями бойової слави обласного центру, зустрічі «Бійці згадують минувші дні» з ветеранами Великої Вітчизняної війни Г.В.Балицьким – Героєм Радянського Союзу, Н.П.Об'єзчиком – кавалером ордена Слави, Л.О. Юр'євим (на фото).



У 80-ті, працівники РДБ

зайнялися пошуком нових форм популяризації книги. Зокрема, привертав увагу досвід бібліотекарів Миколаївської ОДБ ім. В.Лягіна, де ляльковий театр при бібліотеці цікаво і результативно допомагав пропагувати книгу. Ідея створення такого театру оволоділа й працівниками РДБ. У районному відділі культури до ідеї поставилися з розумінням і підтримали матеріально. Дещо з реквізиту та кілька ляльок Валентина Степанівна і члени гуртка виготовили власноруч. У цій справі допомагали і колеги з ОДБ ім. А.П.Гайдара – провели практикум з організації роботи гуртка «Книга і лялька». Так, у 1982 р. розпочав діяльність гурток «Книга і лялька», через який пройшло не одне покоління читачів-дітей РДБ, і який продовжує свою роботу з популяризації книги й дотепер.



Сьогодні, директор РБ для дорослих і дітей Т.С. Завізян, а в 90-ті рр., бібліотекарка, яка керувала гуртком «Книга і лялька» (на фото, 1994 р.), згадує, як їй подобалось вести заняття, цікаво було працювати з дітьми, бути їм порадиником і другом. Учасниками цього об'єднання читачам можна було

стати, лише пройшовши конкурсний відбір. Вік гуртківців – від 9 до 14 років. Жоден загальнорайонний захід для дітей не обходився без лялькових вистав. Їх радо зустрічали і в школі, і дитячому садку. Одна з учасниць гуртка вступила до Київського театрального вузу, набула професію режисера.

У 1992 р., за кращу постановку роботи любительських об'єднань, клубів за інтересами, активну роботу з популяризації книги гурток «Книга і лялька» було нагороджено Почесною грамотою управління культури і мистецтв та пам'ятним подарунком.

Керівник РДБ В.С. Фролова була ініціатором проведення літературних читань, зустрічей з письменниками-земляками.



Серед них, Василь Бондар, Леонід Куценко, Леонід Тендюк *(на фото, ліворуч, 1987 р.)* та іншими.

На кінець 80-х, РДБ мала 800 читачів. Бібліотечний фонд становив 13307 тис. прим. документів, їх видача – 27842 прим., а відвідування – 12834.



Напрямок «популяризація літератури краєзнавчої тематики» тривав і в 90-х рр. У бібліотеці постійно діяли тематичні полиці «Література рідного краю», «Стежиною рідного краю», проводилися бесіди про визначні місця Кіровоградщини, про творчість письменників В.Винниченка, Є.Маланюка, І.Горового, В.Погрібного, К.Горчар та багатьох інших.

Перед дітьми виступали літератори Антоніна Корінь *(на фото, 1994 р.)*, Світлана Барабаш, Леонід Безпальний; самодіяльний композитор і поет, який багато творів присвятив Т.Шевченку – Анатолій Вишня *(на фото, 1993 р.)*.

Окремі тематичні заходи читацького об'єднання «Літературна вітальня» РБ були зорієнтовані на дитячу аудиторію. На її засіданнях юні читачі дізнавалися багато цікавого про край, народні традиції, письменників області.



Святом для дітей усього району були щорічні Всесоюзні тижні для дітей та юнацтва (нині – Всеукраїнський тиждень дитячого читання). На Книжчини іменини *(на фото)* проводився зліт юних книголюбів із сіл району. Відбувалися театралізовані дійства, ігри, літературні вікторини, конкурси на краще виконання української народної пісні, танцю, читання віршів, у т.ч., складених самими книголюбам, відзначалися кращі читачі.



Демонструвалися виставки творчих робіт дітей *(на фото, 1994 р.)*. За участь у Всеукраїнському конкурсі дитячої творчості (1999 р.)

районна бібліотека для дорослих і дітей була нагороджена Дипломом від Дитячого фонду України та Державної бібліотеки України для дітей.

Для РДБ період 90-х приніс і нестабільність. Протягом 1992-1995 рр. змінилися два керівники – **Н.О.Ситник і Л.І.Карман.**

З 1995 по 1997 рр. на посаді заступника директора РЦБС по роботі з дітьми працювала **Т.С.Завізян** (на фото).



У 1997 р. відбулась децентралізація районної ЦБС, посаду заступника директора по роботі з дітьми скорочено. РДБ реорганізовано у дитячий відділ при районній бібліотеці для дорослих і дітей. За роботу відділу для дітей відповідала бібліотекар.

Починаючи з 1999 р. на посаді бібліотекаря дитячого відділу працювали:



Сидорук Любов Іванівна, Фоменко Ірина Володимирівна, Ткаченко Інна Станіславівна, Ворона Тамара Василівна (на фото, зліва),

Олейніченко Юлія Володимирівна (на фото, справа),
Гончаренко Альона Сергіївна (на фото, зліва).



Сьогодні, у відділі працює **Коваленко Анастасія Анатоліївна.**

Послугами районної бібліотеки для дорослих і дітей користуються діти дошкільного віку, учні 1-9 класів, організатори дитячого читання.

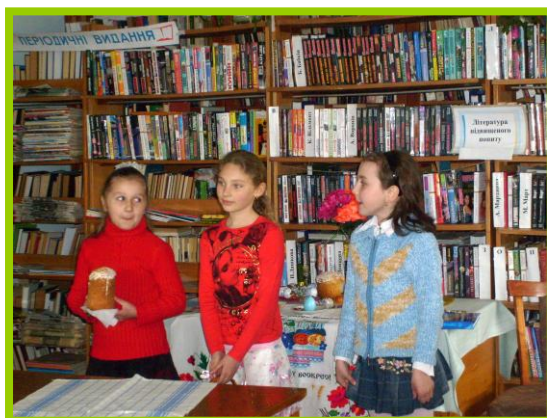
Працівники бібліотеки – часті гості дитячого садка № 35 та ЗШ № 23 мікрорайону (на фото). Залученню дітей до читання сприяє організований при школі пункт видачі літератури.



Відвідувачами бібліотеки є і діти із сіл району, які проходять лікування в оздоровчому таборі при Центральній районній лікарні. Вони із задоволенням беруть участь у конкурсах, літературних іграх, переглядах вистав, підготовлених членами гуртка «Книга і лялька» (на фото).



літературних іграх, переглядах вистав, підготовлених членами гуртка «Книга і лялька» (на фото).



Дітей мікрорайону запрошують до участі у заходах Літературної вітальні, приурочених до свят (на фото), знаменних і пам'ятних дат, ювілеїв відомих письменників.



А конкурс «Найкращий читач України» щорічно збирає до бібліотеки гостей із усього району (на фото).

Популярними стали майстер-класи, де бібліотекарка відділу обслуговування дітей навчає їх виготовляти іграшки, аплікації, саморобки із природного матеріалу, витинанки тощо. Ці роботи представлені і у відділі обслуговування дітей.

Також відбуваються конкурси малюнків і творчих робіт «Світ очима дітей», «Зустрічаймо весну разом», години спілкування «Маленькі поети з великим талантом», літературні ігри «Створи свою казку», «Розкажи казку» тощо.

Урізноманітнити бібліотечні форми роботи з дітьми допомагає сучасна комп'ютерна техніка. Розповідь про минуле країни доповнює перегляд електронної версії екологічної програми «Барвами мережана Україна». Із захопленням стежать діти за сюжетом науково-пізнавального фільму «Світ науки: тварини». Але найбільше подобається серія мультфільмів «Чарівний світ дитинства», після перегляду яких відвідувачі з особливим інтересом зверталися до книжкових виставок

«Чарівний світ казок», «Герої із мультфільмів», де були представлені друковані версії мультфільмів.

Відділ приваблює відвідувачів яскравим зовнішнім та внутрішнім оформленням (на фото).



До проведення великих заходів для юних користувачів долучаються усі бібліотечні працівники.



**Колектив
Кіровоградської
районної бібліотеки
для дорослих і дітей**

у центрі:

Т.С. Завізян – директор

зліва на право:

**Ю.В.Олейніченко –
методист-бібліограф,**

В.С.Фролова – методист по фондах,

О.Є.Пушкеш – провідний бібліотекар,

А.А. Коваленко – бібліотекар відділу обслуговування дітей

Нинішнього директора Кіровоградської районної бібліотеки для дорослих і дітей **Завізян Тетяну Степанівну** призначено у 2012 р. Має великий досвід роботи. Бібліотечний шлях розпочала у 1987 р., відразу після закінчення середньої школи, на посаді бібліотекаря РДБ. З того часу залишається вірною обраній професії. Заочно закінчила Олександрійське культосвітнє училище, а згодом і Харківський державний інститут культури. З 1997 по 1999 р. перебувала на посаді бібліотекаря відділу обслуговування дітей. Згодом, досить тривалий час, провідним бібліотекарем на абонементі з обслуговування дорослих користувачів. Завжди проявляє себе не тільки сумлінним і небайдужим фахівцем, а й творчою особистістю.

Бібліотека є методичним центром для 43 сільських бібліотек найбільшого району області. У різні часи на базах РБ і СБ району неодноразово відбувались обласні заходи, які завжди відзначались хорошим рівнем підготовки. Як приклад, обласна творча лабораторія «Сільська бібліотека: сучасний погляд на нові можливості розвитку» (2009 р.), в якій, крім ОДБ ім. А.П.Гайдара, взяли участь РБ (на фото) та Аджамська СБ.



Останні роки в діяльності РБ позначені інтенсивними змінами. У 2013 р. відбулося відкриття Інтернет-центру, чому сприяла перемога в 4-му раунді конкурсу «Організація нових бібліотечних послуг з використанням доступу до Інтернету» програми «Бібліоміст». Відвідувачі усіх вікових категорій бібліотеки мають можливість безкоштовного використання сучасних технічних засобів.

Дані про бібліотеку

Структура бібліотеки – 2 відділи обслуговування

Штат – 7 одиниць

Бібліотечний фонд – 26520 прим. документів,

у т.ч., дитячий відділ – 10426 прим. документів

Користувачі обслужені – 1242, у т. ч., дитячий відділ – 600

Відвідування – 14007, у т. ч., дитячий відділ – 6054

Видача документів – 24210 од.,

у т. ч., дитячий відділ – 12029 од.

Використання новітніх інформаційних технологій – 5 ПК,

1 багатофункціональний пристрій, телефон, Інтернет, E-mail

Сайт: <https://sites.google.com/site/kompaniievskaditacabiblioteka/>

Компаніївський район

Районна бібліотека для дітей



У червні 1951 р. створюється районна дитяча бібліотека в смт Компаніївка. Для бібліотеки виділили приміщення по вул. Кірова, 3. Наказом районного відділу культури від 28.06.1951 року № 43 призначено *завідувачкою районної дитячої бібліотеки **Скубко Тетяну Миколаївна*** (працювала на посаді до 1955 р.) та бібліотекарку.

Для новоствореної бібліотеки були передані книги дитячого відділу районної бібліотеки для дорослих – 6375 прим. У подальшому фонд поповнювався завдяки надходженням документів із обласного бібліотечного колектору, придбанням у книжковому магазині та шляхом замовлень у магазині «Книга - поштою».

Пропаганда книги здійснювалася за допомогою різноманітних масових заходів: оглядів літератури (на фото, 1954 р.), літературних читань, годин, читацьких конференцій тощо. Більшість із них мали ідеологічну спрямованість.

Обов'язково оформлювалися різноманітні викладки, тематичні полиці,



книжкові виставки (на фото).



У 1956 р. дитячу і дорослу бібліотеки об'єднали в районну масову бібліотеку ім. І.Я.Франка, в структурі якої виокремили дитячий відділ (рішення райвиконкому від 3 листопада 1956 р. за № 400 та наказ райвідділу культури від 10 листопада 1956 р. № 49).

Відновлення Компаніївського району в складі області (Указ Президії Верховної Ради УРСР від 4 січня 1965 р. про розукрупнення районів Кіровоградської області) сприяло й виокремленню РДБ в самостійну структурну одиницю (наказ райвідділу культури від 28 травня 1965 р. № 30 «Про створення з дитячого відділу районної бібліотеки для дорослих районної дитячої бібліотеки зі штатом у кількості 3-х одиниць»).

Завідуючою з 1965 р., а після проведення централізації бібліотечної системи району (1.01.1979 р.) – заступником директора РЦБС по роботі з дітьми, працює **Козіна Надія Никифорівна** (на фото). Закінчила Харківський державний бібліотечний інститут, з 1958 р. працювала бібліотекарем районної бібліотеки. Очолювала РДБ до 1989 р.



На посади бібліотекарів прийшли **Бойко Віра Давидівна** (1965-1985 рр.) і **Заболотня Тамара Федорівна** (1968 -1978 рр.), які мали середню фахову освіту й досвід роботи в бібліотеці.

Розташувалася РДБ на першому поверсі гуртожитку Компаніївського технікуму ветеринарної медицини по вулиці Шевченка, 86, де знаходиться й дотепер. У структурі закладу були абонемент (на фото) і читальна зала.



РДБ періоду 60-х переповнювали діти. У читальній залі вони буквально повисали один на одному, щоб роздивитись і щось прочитати в газетах, взяти книги. Тут відбувалися веселі свята, незабутні зустрічі з ветеранами, краєзнавцями, письменниками, а читачі бібліотеки були їх активними учасниками. На фото: зустріч читачів з письменником, земляком Віктором Близнецем (зліва), 1966 р.



На початок 70-х бібліотека обслуговувала 1200 читачів.

Поступово напруцьовувався авторитет дитячої бібліотеки завдяки поколінням її працівників: **Черевач Ніна Яківна, Кириченко Олена Ісаївна, Остапенко Вікторія**

Олександрівна, Поліщук Оксана Григорівна, Маслюкова Світлана Анатоліївна та багато інших. 1971 р. у РДБ розпочинала трудову діяльність і **Снісаренко (Полудень) Тамара Володимирівна**, нині директор районної ЦБС.

80-ті для РДБ позначені покращенням матеріально-технічної бази: придбані меблі (столи, стільці, стелажі); технічні засоби (програвач, телевізор, діапроектор). Збільшилася кількість нових надходжень. На фото: читачі знайомляться з новинками літератури, 1986 р.

Фонд РДБ середини 80-х нараховував 18133 прим. Бібліотека обслуговувала більше 1000 дітей, відвідування сягало 17484, видача документів – 33184.



У 1989-1991 рр. заступник директора РЦБС по роботі з дітьми – **Гилка Галина Олексіївна** (на фото, справа), яка до цього працювала бібліотекаркою РДБ.



У 1991-1996 рр. РДБ очолювала **Мечкалова Наталія Василівна**. Вносяться зміни до структури бібліотеки (1992 рік). Були утворені два абонементи: з обслуговування дошкільників та учнів 1-4 класів; обслуговування учнів 5-9 класів та

організаторів дитячого читання. Оновлюється штат бібліотеки. Із 1989 р. свою трудову діяльність в РДБ розпочала **Мицикова Людмила Сергіївна** – бібліотекарка абонементу з обслуговування дошкільників та учнів 1-4 класів. У 1993 р. керівник РДБ запросила на посаду бібліотекаря абонементу користувачів учнів 5-9 класів та організаторів дитячого читання **Ласку Інну Леонідівну**, молодого фахівця із середньою спеціальною освітою, студентку Київського державного університету культури і мистецтв, яка працювала в районній бібліотеці для дорослих.

Поліпшився зміст роботи РДБ, про що відзначалося в «Звіті ОДБ ім. А. П. Гайдара за 1992 р.», розділі «Організаційно-методична робота». Акцентувалася увага на заходах, спрямованих на організацію спільного відпочинку дітей і батьків, як конкурс «Тато, мама, я – спортивна сім'я». Залученню дітей до творчості сприяли зустрічі читачів із гуртківцями Центру дитячої творчості, виставки робіт юних художників, саморобок «З природного матеріалу».

У 1996-2003 рр. заступник директора по роботі з дітьми – **Колісник Лідія Федорівна**, випускниця Київського державного інституту культури. Молодіжний колектив бібліотеки доклав чимало зусиль для формування позитивного іміджу закладу. Популярності набули літературні вечори, зустрічі з цікавими людьми. 31 липня 1999 р. відбулася непересічна подія. Під гаслом «Поповнення книжкового фонду бібліотек» РДБ отримала подарунок від Всеукраїнського благодійного фонду «Соціальний захист». Представник фонду Д.М.Панченко вручив керівнику бібліотеки дитячі книги на тисячу гривень.

При бібліотеці створюються об'єднання за інтересами. Гурток «Книга і лялька» (2001 р.) згуртував довкола себе учнів 1-4 класів. Творчим керівником його стала бібліотекарка Л. Мицикова. Члени гуртка – активні учасники заходів під час Тижня дитячого читання, благодійних акцій, свят та ранків. Бібліотечні виставки прикрашали зроблені їхніми рукам іграшки, аплікації, малюнки. Не одна театральна вистава створена акторами гуртка (на фото): «Рукавичка», «Ой, там, на веселім базарі», «Колобок іде до школи» та інші. Вистави завжди цікаві своїм оформленням, адже воно виготовлене керівником гуртка та його членами.



У цей же період розпочинає свою діяльність народознавчий клуб «Бабусина скриня», за участі дітей середнього шкільного віку. Незмінний керівник клубу протягом багатьох років – бібліотекарка І. Ласка. Не одне покоління користувачів брали участь у засіданнях: «Коса — дівоча краса», «Його величність хліб», «Хто вміє віночки вити, той вміє життя любити», тощо.

Із березня 2003 р. заступник директора ЦБС з питань обслуговування дітей – **Фігура Ольга Володимирівна**, закінчила Олександрійське училище культури.

**Колектив
Компаніївської РДБ**

зліва на право:

**І. Л. Ласка –
бібліотекарка,
О.В. Фігура – заступник
директора РЦБС з
питань обслуговування
дітей, Л.С. Мицикова –
бібліотекарка**



РДБ позитивно зарекомендувала себе серед місцевої громади. Її користувачами є учні не лише Компаніївської ЗШ I-II та I-III ступенів, а й ЗШ I-III ступенів с. Живанівка. З бібліотеки починають свій шлях у країну Читалія вихованці дошкільних закладів райцентру «Пролісок» та «Колосок». Працівники РДБ створили дітям якнайкращі умови для всебічного і повноцінного розвитку. Протягом 2010-2013 рр., за рахунок бюджетних і спонсорських коштів, відбулося оснащення бібліотеки сучасними технічними засобами; підключення до мережі Інтернет, телефонізація. Це дало можливість створити власний сайт, в електронному вигляді – теки-накопичувачі «На допомогу шкільній програмі» та «Новини для родини», бібліотечну відеотеку, надавати нові послуги користувачам. Увагу численних відвідувачів привертають ігровий куточок, яскраво оформлені книжкові виставки та розділи фонду (на фото).



Зросло число партнерів РДБ – відділ екологічної освіти, районний відділ у справах сім'ї та молоді, районне управління юстиції, школа мистецтв, районна газета «Степовий край», ГО «Взаємодія», районна літературна студія «Вершники» тощо.

Велике значення надається збиранню краєзнавчих матеріалів, які згруповані у теки: «Історія Компаніївщини», «Письменники-земляки», «Хованка для душі», про творчість земляків, братів Кононенків – Олексія, поета-пісняра й Віктора, художника. Меню сайту РДБ має розділ «Краєзнавча сторінка».

Одним із ведучих напрямів роботи залишається організація змістовного родинного відпочинку. Активні учасники обласної акції «Бібліотека, як центр родинного дозвілля» (2003 р.). Сімейним святкам і традиціям були присвячені: конкурс «Сімейний альбом», бенефіс обдарованих родин «Таланти дитини – родзинки родини», свято «Мамо – тобі низесенько вклонюсь» тощо. Резонанс мав круглий стіл «Кожній дитині – родину» за участі представників влади, установ, які опікуються дітьми, батьків. ОДБ ім. А.П. Гайдара видано досвід роботи Компаніївської РДБ «Підтримка сімейного читання» у серії «Професійні здобутки дитячих бібліотек області».

РДБ – активна учасниця обласних, всеукраїнських проектів. Щороку позмагатися за звання «Кращий читач» та отримати



право представляти район на обласному етапі Всеукраїнського конкурсу «Найкращий читач України» до бібліотеки з'їжджаються діти з усіх сіл району (на фото).

На обласному етапі Всеукраїнського конкурсу дитячої творчості «У вінок Кобзаря ми вплітаємо

майбутнє» (2010 р.) була відзначена робота «Кобзар» Мицикової Оксани, читачки РДБ.

За активну участь та залучення підвідомчих бібліотек до проведення заходів у рамках Національного проекту «Україна читає дітям» на Кіровоградщині колектив РДБ у 2012 р. був нагороджений Подякою обласної бібліотеки для дітей ім. А.П. Гайдара.

Розмаїття заходів спрямоване на підтримку юних дарувань. Не один рік РДБ долучалася до проведення районних конкурсів

«Відкриваємо нові таланти» та «Багата талантами Компаніївська земля». Організовує зустрічі юних літераторів з досвідченими метрами слова, під час яких звучали вірші, оповідання, казки початківців. РДБ видала збірки літературних творів дітей «Нові імена», «Кобзар у нашому житті», «Дивосвіт дитячої фантазії: роботи учнів Першотравенської ЗШ, учасників районного конкурсу «Багата талантами Компаніївська земля»».

Бібліотекарі влаштовують персональні та колективні виставки робіт членів гуртків декоративно-прикладного мистецтва та «В'язання» Центру дитячої та юнацької творчості, школи естетичного виховання; навчають юних жителів селища різним видам прикладного мистецтва під час майстер-класів (на фото).



Діти мають можливість вивчати англійську мову в бібліотеці. У 2010 р. РДБ запросила до співпраці представницю Корпусу миру США Крісті Делонд, яка на громадських засадах вела заняття гуртка з вивчення англійської мови. У 2013 р. подібна



робота продовжилася завдяки волонтеру Корпусу Миру Логану Муельману. Заняття в клубі «Do you speak English» (на фото) проводяться по групах: дошкільнята, учні 1-4, 5-8 класів. Опанування англійської мови відбувається шляхом програвання різних життєвих сцен, вивчення віршів, пісень.

Із 2012 року при районній бібліотеці діє клуб «Жасмін». Його учасниці – дівчатка 12-13 років. На засіданнях вони спілкуються з цікавими людьми, навчаються гарних манер, знайомляться зі світом поезії, живопису *(на фото)*.

У рамках обласної комплексної програми «Багатовимірність інформаційної культури ХХІ століття» бібліотека працювала за власною цільовою комплексною програмою, що допомогло розширити тематику заходів із формування інформаційної культури користувачів. Це пізнавальні години «Правила безпеки в Інтернет», «У світ книг через Інтернет», «Самостійний пошук в Інтернеті», відео-мандрівки «Знайомство з дитячими сайтами», «Мандрівка сайтом Компаніївської РДБ», «Інтернет-подорожі по сайтах для дітей» тощо *(на фото)*.



Щороку бібліотека реалізує власну програму літніх читань «Літо без нудьги», з обов'язковим відзначенням у вересні активних учасників заходів та читачів *(на фото)*.



Працівники РДБ – активні учасники обласних навчань. Зокрема, керівник бібліотеки О.В. Фігура виступала з доповіддю «Місце читання дитини в структурі дозвілля» на обласній НПК

«Юний читач і українська книга» (2005 р.). У 2008 р. РДБ приймала учасників обласного семінару-практикуму «Бібліотека для дітей як центр інтелектуально-творчого розвитку юної особистості». Колеги з області знайомилися з юними учасниками районного конкурсу «Багата талантами Компаніївська земля» (на фото).



Для бібліотекарів філій ЦБС проводяться семінари, практикуми, дні професійного спілкування, майстер-класи, тренінги, ярмарки бібліотечних ідей, рольові ігри. Щорічно бібліотека видає близько 15 методичних і бібліографічних матеріалів. Щоквартально, починаючи з 2011 року, виходить бібліотечний інформаційний вісник «Бібліосвіт» (на фото), де публікуються статті про життя бібліотек району, книжкові новинки тощо.

Дані про РДБ

Структура бібліотеки – 2 абонементи

Штат – 3 одиниці

Бібліотечний фонд – 16245 прим. документів

Користувачі обслужені – 1200, у т. ч. за ЄРК – 1200

Відвідування – 9792

Видача документів – 24946 од.

Використання новітніх інформаційних технологій – 2 ПК ,

1 багатофункціональний пристрій, телефон, Інтернет, E-male

Сайт: <https://sites.google.com/site/kompaniievskaditacabiblioteka/>



Новгородківський район

Районна бібліотека для дітей



Районна бібліотека для дітей розпочала свою роботу у 1948 році, що підтверджує запис у першій інвентарній книзі. 1 серпня відчинилися двері РДБ для юних мешканців селища. Розмістилася бібліотека під одним дахом з бібліотекою для дорослих, у двох маленьких кімнатках. Книжковий фонд РДБ становив 1000 прим. книг, переданих з районної бібліотеки для дорослих.



*Першою завідуючою РДБ, з 1948 по 1951 рік, була **Краснюк Галина Григорівна** (на фото, праворуч, перша). На кінець 1948 р. введено ще одну штатну одиницю РДБ – бібліотекаря. Приміщення бібліотеки не опалювалось, було дуже холодно. Та захоплення*

книгою у дітей було настільки великим, що черги спостерігались і в приміщенні бібліотеки, і в коридорі, і на вулиці. Популярними книгами повоєнних років були: «Повість про справжню людину» Б. Полевого, «Молода гвардія» О.Фадєєва, «Син полка» В. Катаєва та багато інших, в яких відображався героїзм людей у роки Великої Вітчизняної війни.

У 1948–1949 рр. фонд РДБ значно поповнився літературою. До РДБ надійшло 1685 прим. книг.

*У червні 1951 р. завідувачкою РДБ призначено **Лісняк***

Надію Павлівну, яка цього ж року вступила до Харківського державного бібліотечного інституту, на заочний відділ факультету дитячих та юнацьких бібліотек. На цій посаді перебувала по 1976 р. *Бібліотекарем працювала **В.Н.Глоба**.*

Н.П. Лісняк у спогадах описала основну діяльність РДБ у 50-ті, 60-ті і першу половину 70-х рр. 20 ст. Наводимо невеликий уривок:

«До 1 серпня 1948 року читачі-діти обслуговувались в бібліотеці для дорослих. Для того, щоб записатись до бібліотеки, необхідно було здати книгу з особистої бібліотеки, яких вдома далеко не кожен мав. Книг у бібліотеці було мало і, щоб одержати хорошу книгу, записувались на чергу. Бібліотекарем встановлювався термін повернення цієї книги».

Також, дізнаємося, що у 1956 р. РДБ отримала інше приміщення, не на багато більше за розміром попереднього.

Слід зазначити, що бібліотечний фонд зростав швидко, адже надходження здійснювались щорічно. Наприклад, на 1.01.1960 р. у фонді налічувалось 18177 прим. документів, а річні надходження становили понад 2 тис. книг.

Назріла необхідність у просторій дитячій бібліотеці. У 1960 р. розпочалося будівництво нового приміщення для РДБ, яке здійснювалось господарським способом – усі будматеріали завозила завідувача, а будівництвом займались будівельники на договірній основі. Узимку 1962 р. РДБ отримали нове приміщення.

Але невдовзі, у цьому ж році, у зв'язку з ліквідацією району, РДБ реорганізовано у дитячий відділ при дорослій бібліотеці. Завідувачку переведено на посаду бібліотекаря з обслуговування читачів-дітей.

У 1965 р., з відновленням району, дитячий відділ отримує статус РДБ зі штатом і посадами, які зайняли: завідувачка – Н.П.Лісняк, бібліотекар – Н.М.Литвин.

Продовжує приділятися значна увага формуванню бібліотечного фонду. Як і раніше, РДБ отримувала щороку, в середньому, 2 тис. прим. книг, які необхідно було обробити.

Бібліотекарі прагнули охопити читанням якомога більше дітей. Усі учні місцевих шкіл №№ 1, 2 були читачами бібліотеки. У школі № 2 щотижня працював пункт видачі книг. Чимало масових заходів проводилось у школах.

При РДБ діяла бібліотечна рада, до якої входили не тільки працівники бібліотеки, а й вчителі та піонервожати.

На фото:
бібліотекарка
Н.М.Литвин
з
бібліографічним
оглядом книг
(1966 р.)



Пам'ятним для працівників бібліотеки і для користувачів став 1970 рік, коли до бібліотеки завітала група відомих письменників і літературних критиків, які перебували в районі з візитом: Олесь Гончар (на фото, у центрі), Іван Драч, Олександр Чорногуз, Сава Голованівський та інші.



А в 1971 р. відбулась зустріч з артистами: К. Крупенніковою, Л. Биковим, Є. Сусловим, М. Озеровим.

Багатьом запам'ятався захід за участі землячки, Героя Соціалістичної праці К.Д. Дмитровської.

Насамкінець спогадів Н.П. Лісняк зазначила:

«З 1974 р. бібліотека активно почала готуватись до проведення централізації бібліотечної мережі району. Обсяг роботи збільшився. Два працівники не в змозі були його виконати. З весни 1976 р. в РДБ відкрилася читальна зала та введено посаду завідувачої читальною залою».

З 1977 по 1978 рр. завідувачкою РДБ працювала **Хильченко (Зуділова) Ольга Яківна** (на фото), згодом – директор районної ЦБС.



У 1979-1981 рр. на її місце заступила **Чернова Галина Василівна**, яка прийшла до РДБ після закінчення Олександрійського культосвітнього училища.

Протягом 1981-1987 рр. керівником була **Дяченко Олександра Петрівна**, а у 1987-1988 рр. – **Комісарчук Валентина Василівна**.



З 1989 р. **Чернова Галина Василівна** (на фото) повернулась на посаду заступника директора РЦБС по роботі з дітьми (нині – заступник директора ЦБС з питань обслуговування дітей). За досягнуті успіхи у роботі неодноразово відзначалась грамотами відділу культури РДА, управління освіти обласної ради народних депутатів. Її ім'я заносилось на Дошку пошани району.

Згідно статистичних даних за 1989 р. у РДБ обслуговувалось 1400 читачів, що користувались 24629 прим. документів, серед яких привалювала художня література (66,6 %) та суспільно-політична (21,2 %). Обертаність фонду складала 1,7.

З жовтня 1991 р. РДБ займає другий поверх світлого й просторого приміщення музею історії району, де знаходиться й дотепер. У 1991 р. на сторінках місцевої газети «Маяк комунізму» працівники РДБ вели куточок «Сонечко», де представляли дитячу літературу для наймолодших читачів.

На початку двотисячних років, з метою оновлення змісту роботи з користувачами, фахівці РДБ встановлюють зв'язки з різними установами та закладами. Так, РДБ спільно з районним центром соціальних служб для сім'ї дітей та молоді, управлінням юстиції, музеєм історії району, районним будинком культури організовує і проводить низку програм, соціологічних опитувань серед читачів соціально незахищених категорій, зокрема, з багатодітних сімей, сімей будинку дитячого типу, дітей інвалідів.

З метою реклами у бібліотеці оформлено інформаційні куточки, фотостенди «Будні і свята бібліотеки», ведеться Книга відгуків про роботу закладу, випущено буклет «Путівник по бібліотеці».

Певного розголосу набули такі заходи: екскурсії до бібліотеки дошкільнят та першокласників не тільки із смт Новгородка, а й із сільських шкіл; дні відкритих дверей «Мандрівка книжковим містом»; акції «Запишіть малюка до бібліотеки...» (на фото), «Підтримай бібліотеку – подаруй

книгу», «Поверни книгу в бібліотеку, її чекають твої друзі» тощо (на фото).



Протягом років колектив РДБ активно організовував проведення на районному рівні Всеукраїнських заходів «Моя мала Батьківщина», «Найкращий читач року» (на фото), Тиждень дитячого читання та інших.



Вже понад 40 років, незмінно працює, раз на тиждень, пункт видачі від РДБ в ЗОШ №2 I-III ступенів, в якому є потреба й необхідність для усіх школярів,

вчителів і бібліотекарів.

Понад 15 років наповненістю і яскравістю заходів вирізняється один з основних напрямів роботи РДБ – популяризація культурних надбань краю. В 1998 р., у приміщенні РДБ, експонувалася виставка графіки «Україна – назавжди», на якій були представлені твори українського митця, члена Спілки художників України, члена наукового товариства ім. Т.Г. Шевченка Олега Островського, громадянина Великобританії, автора та оформлювача 4 технічних підручників, якими користуються у 80 країнах світу. Це була непересічна подія, адже цю виставку бачили у багатьох областях України. У



2000 р. організовано зустріч і виставку робіт народної майстрині, художниці і вишивальниці Лариси Зоріної «Вишивана пісня». У травні, 2005 р., у рамках літературно-мистецького свята «В сім'ї вольній, новій...» (на фото), РДБ приймала майстрів слова:

М.Василенка, С. Соловйова, А. Черниша, П. Шульгу та народного артиста України А. Паламаренка. Знані митці оцінили поетичні доробки юних, читали свої поезії, подарували бібліотеці книги.

Працівники РДБ постійно у пошуку талановитих людей Новгородкіщини. З їхньою творчістю знайомлять користувачів-дітей. Задля цього постійно влаштовуються різні за формою заходи у бібліотеці. Серед

них, зустрічі з презентаціями виставок: «Краса рідного краю» з художниками В.Дроздовим та І.Вишніченком, «Подорож у віки» з умільцем різьблення по дереву та металу С. Черкасом (на фото); майстер-класи: «Гармонія душі» (ліплення із солоного тіста і глини) з викладачем школи мистецтв



Т.Добровольською, «Писанки пишуть з чистими помислами» з методистом РБК І. Сердюк, «Українська лялька – з минулого в сучасність» (виготовлення ляльки-мотанки) з директором музею історії С. Найдюк; екскурсії: читачів-дітей до оригінального обійстя, виконаного в стилі народних казок, народної майстрині



Г.Гопак (на фото), до заводу мінеральних вод «Кришталева», стадіону «Колос», хлібопекарні «МЮННТ», Свято-Троїцької церкви, зелених куточків заповідника «Квітуча балка», місцевої пожежної частини.

Про дану роботу РДБ видано буклет «Мандруємо Новгородкою» (на фото).



Також, у бібліотеці, оформлено краєзнавчу зону «Вивчаймо рідний край», створено тематичні картотеки «Відомі люди нашого краю», «Новгородківщина літературна», «Заповідні куточки Новгородкіщини», спільно з читачами ведеться збір відомостей про малу батьківщину, видаються буклети «Майстри мистецтв нашого краю», узагальнюється досвід сільських бібліотек з питань краєзнавства.

Ще один напрям роботи РДБ – демонстрація талантів юних краян - доповнює попередній. Діти радо беруть участь у виставках-презентаціях юних художників, конкурсах малюнків на асфальті «Літо-літечко прийшло..», святі фарб «В гостях у квітки-семибарвиці», творчих заняттях «Мій кольоровий світ», «Аплікація без ножиць» тощо.

З 2011 р. колектив РДБ працює за власною програмою «Закон захищає дитинство», розраховану на користувачів-учнів 7-8 класів НВК. До реалізації проекту залучено партнерів з управління юстиції РДА (головний спеціаліст Л. Кацалап), служби у справах дітей РДА (начальник С. Беркута), РЦСССДМ (юрист Я. Мартинюк) і підлітків-волонтерів.

Програма реалізується за допомогою активних форм заходів, зокрема: бесіда з елементами гри «Конвенція ООН про права дитини», цикл правових діалогів «Світ рівних можливостей», інтерактивна гра «Права дитини починаються з прав дитини», тренінг «Діти мають захищати свої права», круглий стіл «Прийомна сім'я: за і проти». Юні волонтери, завдяки «домашньому» Інтернету, допомагали РДБ у створенні експозицій, виставок, інформаційних списків з питань прав дитини. Усі заходи виявились не тільки актуальними, а й вдало

організованими. Тому за бажанням дітей і вчителів проект буде мати продовження.

Не одному поколінню читачів клуб «Рушничок» і гурток «Юні друзі бібліотеки» передають любов до української історії, розвивають ерудованість і творчість. Відвідувачі об'єднань з цікавістю вивчають народні традиції та звичаї, доглядають за квітами, які принесли до бібліотеки під час акції, «Подаруй бібліотеці зеленого друга», старанно ремонтують книги, натхненно трудяться над виготовленням виробів з природного матеріалу та казкового чуда-дерева, що прикрашають зали



бібліотеки (на фото). А ще допомагають у роботі з боржниками бібліотеки, беруть участь у різних масових заходах.

У 1993 і 1996 рр. клуб РДБ «Рушничок» нагороджували

Почесною грамотою управління культури ОДА за плідну діяльність та активну участь в обласному огляді на кращу постановку роботи районних Будинків культури у створенні та методичному забезпеченні діяльності любительських об'єднань, клубів за інтересами та Грамотою відділу культури РДА.

Усі ці напрацювання бібліотекарів в обслуговуванні користувачів принесли певні результати. Згідно статистичних даних, з 2002 по 2012 рр., втричі зросла кількість залучених користувачів; збільшилась кількість відвідувачів таких категорій, як: «дошкільнята» – у 4 рази, «ОДЧ» та «діти з літніх оздоровчих центрів» – вдвічі.

У 2007 – 2009 рр. РДБ отримано комп'ютерну техніку від відділу культури РДА та спонсорів. Підключення до Інтернету не здійснено. Але техніка використовується під час проведення заходів, зокрема, показ слайдів, перегляди фільмів тощо.

Бібліотекарі РДБ охоче діляться досвідом роботи з колегами із сільських бібліотек та розповідають про хороший досвід під час проведення семінарів, практикумів, стажувань, професійних спілкувань та у методичних виданнях.



Колектив Новгородківської РДБ

*справа на ліво:
**Г.В.Чернова –
заступник
директора РЦБС
з питань
обслуговування
дітей,***

Н.В.Кузьміна, Г.М.Білоножко – бібліотекарі

У 2007 році колектив РДБ було занесено на Дошку пошани району. Працівники неодноразово отримували Почесні грамоти обласної державної адміністрації та відділу культури РДА.

Дані про РДБ

Структура бібліотеки – абонемент, читальна зала

Штат – 3 одиниці

Площа – 180 кв. м.

Бібліотечний фонд – 16951 прим. документів

Користувачі обслужені – 1202, у т. ч., за ЄРК – 779

Відвідування – 15012

Видача документів – 24130 од.

*Використання новітніх інформаційних технологій –
1 ПК, 1 принтер, 1 багатофункціональний пристрій*

Новоархангельський район

Районна бібліотека для дітей



Дитяча бібліотека створена у лютому 1951 року, що підтверджує офіційний документ – «Наказ Комітету у справах культурно-освітніх установ при Раді Міністрів Української РСР» (інформація взята з «Книги наказів» Новоархангельського районного відділу культури за 1951 рік). Засновник бібліотеки – Рада Міністрів Української РСР.

РДБ знаходилась у старому адміністративному приміщенні, де займала дві кімнати площею близько 60 кв. м. Тут обслуговувалось до 600 читачів-дітей, які користувались 2,6 тис. прим. книг і брошур.

Поповнення документів здійснювалось за рахунок бюджетних коштів. Протягом 50-х рр. ця сума, щорічно, складала 35-40 тис. карбованців. У 60-70-х рр. – 1,5 тис. крб., у 80-х рр., близько, - 2,5 тис. крб.

Зростав і бібліотечний фонд. До кінця 70-х рр. нараховувалось 29,5 тис. прим. документів. А наприкінці 80-х рр. вже становив 33,0 тис. прим.

Починаючи з 1992 р. і по даний час статтями місцевого бюджету не передбачається фінансування бібліотеки на придбання літератури. Надходження до фонду РДБ відбувалось завдяки обласним бібліотекам, спонсорам, дарункам від прихильників та за кошти, отримані від надання платних послуг користувачам.

До 1970 р. двічі змінювалось розташування РДБ. З 1970 по 2004 рр. бібліотека знаходилась у трьох кімнатах приміщення бувшої школи.

У 2004 р. матеріальна база поліпшилася. РДБ відвели частину будівлі колишнього дитячого садка, здійснили ремонт, провели систему опалення. РДБ має просторі, світлі кімнати,

багато квітів. Тут люблять збиратись діти, щоб поспілкуватися, познайомитись з новими книгами та сучасною періодикою, взяти участь у заходах (на фото).



До 1959 р. при бібліотеці функціонував лише відділ обслуговування читачів-дошкільників та учнів 1-9 класів. З 1960 р. у структурі бібліотеки – 2 відділи обслуговування: користувачів молодшого шкільного віку та користувачів учнів 5-9 класів.

З роками простежується тенденція до зростання кількості читачів. Так, якщо у 60-х початку 70-х рр. їхня кількість становила 700-750 осіб, у 80-х – 850-1100 осіб, то на початку 90-х рр. – до 2000 осіб. Починаючи з 80-х рр. бібліотека стала обслуговувати не тільки дітей, а й керівників дитячого читання, тобто вчителів, вихователів, батьків. З кінця 90-х рр. відчутне поступове зменшення загальної кількості користувачів через критичну демографічну ситуацію селища.



Цветкова Зінаїда Павлівна (на фото), яка стала першим професійним фахівцем закладу.

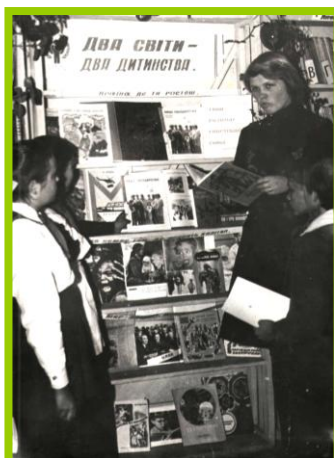
У 60-х рр. завідувачкою читальної зали РДБ працювала **Ж. Плотницька** (на фото).

Першою завідувачкою РДБ була **Химчак Таїсія Михайлівна**, а бібліотекаркою **Калашнікова Марія Василівна**. Обидві мали середню педагогічну освіту.

У 1956 р., за направленням до РДБ прийшла працювати випускниця **Львівського культосвітнього училища**



У 70-х рр., у штаті РДБ, було три фахівця: керівник і два бібліотекаря. З 1984 по 1998 рр. у РДБ працювало 4 спеціаліста (завідуюча та три бібліотекарі), всі мали освіту за фахом. З 1998 р. штат бібліотеки скорочується на одну одиницю.



На фото: бібліотекарки
Новоархангельської РДБ
1970-1980-х рр.

Н.Карлаш (на фото 1),
Т.Наконечна
(на фото 2).

З 1979 по 1997 рр. РДБ очолювала **Наконечна Катерина Афонівна**, яка за 26 років праці пройшла шлях від бібліотекаря до керівника РДБ (на фото). Мала вищу бібліотечну освіту, була закохана в книгу, повністю віддавалась улюбленій справі. У 1982 р. РДБ була переможцем республіканського огляду роботи бібліотек по пропаганді книги серед дітей, присвяченого 60-річчю Всесоюзної піонерської організації. У зв'язку з цим керівник РДБ була відзначена Почесною грамотою МК УРСР і республіканського комітету профспілки працівників культури.



У 1998 р. на посаду заступника директора РЦБС по роботі з дітьми прийшла **Хом'яченко Олена Володимирівна** (на фото), у якості якої перебувала до середини 2009 р.



У 1974 р. заочно закінчила Київський державний інститут культури. Спочатку працювала бібліотекарем у Вільшанській сільській бібліотеці, потім у РДБ.

8 років була на посаді директора Новоархангельської РЦБС, але улюблена робота з маленькими користувачами привела її знову до РДБ. Бібліотечний стаж понад 40 років. Завжди натхненно, творчо і сумлінно ставилась до будь-якої роботи. Про своїх колег О.В. Хом'яченко сказала так:

«Колектив бібліотеки – дружний та згуртований, вміє не тільки добре працювати, а й цікаво відпочивати. Це – творчі

люди, авторки багатьох оригінальних сценаріїв, новатори і дизайнери у своєму маленькому царстві книг. До того ж, приємні й чарівні жінки» .



Бібліотекарки Новоархангельської РДБ

*зліва на право **В.Л.Ракул, А.А.Коновалова**,
яка з 2009 по 2011 рік перебувала на посаді заступника
директора РЦБС по роботі з дітьми*

Із січня 2011 р. бібліотечну мережу району децентралізовано. РДБ отримала статус самостійного закладу, штат якого – 2 одиниці: завідувача і бібліотекар.

З 2011 р. на чолі РДБ – **Шарова Надія Володимирівна** (на фото, ліворуч). Як молодий спеціаліст розпочинала свою діяльність саме в цій бібліотеці. Працювала разом з К.А.Наконечною. Має досвід роботи бібліотекарки, завідувачки відділом обслуговування, методиста в Торговицькій сільській та районній бібліотеках. Бібліотечний стаж понад 15 років.



На посаді бібліотекаря працює **Галан Ніна Іванівна** (на фото, праворуч). Бібліотечний стаж понад 7 років. Фахівці закінчили Олександрійське культосвітнє училище.

Дитяча бібліотека з перших днів свого існування манила до себе дітвору цікавими книгами, масовими заходами. Спочатку це були голосні читки, бесіди, літературні ранки, в яких з задоволенням брали участь юні читачі. З роками форми роботи удосконалювались. Так, у 1950-1960-х рр., дітей часто запрошували на читацькі конференції, усні журнали, прес-конференції. Були популярними книжкові виставки, бібліотечні плакати, куточки читача, які водночас використовували як



червоний куток. Також тут розміщували фотографії найкращих читачів бібліотеки *(на фото)*.

Характерним направленням роботи РДБ у 70-х рр. було військово-патріотичне виховання юних. Для них проводились огляди, бесіди, обговорення книг С.Алексєєва «Идёт война народная», «Два подвига», «Богатырские фамилии», А.Ліханова «Мой генерал», А.Мітяєва «Книга майбутніх командирів»; усні журнали, вечори поезії, уроки мужності,

літературно-музичні години, зустрічі з ветеранами Великої Вітчизняної війни, що приїздили щороку на свято Перемоги, серед яких і письменники Е.Долматовський, В.Козаченко, А.Хорунжий. Особливо читачам запам'ятались дві зустрічі. Перша – відбулась в РДБ 7 травня 1971 р. з учасниками партизанського руху на Новоархангельщині у роки Великої Вітчизняної війни *(на фото)*.



Саме тоді було запропоновано створити при РДБ гурток «Червоні слідопити», почесним членом якого став земляк, колишній юний партизан. А.Н.Сорока.



Незабутня друга – з генералами-земляками *(на фото)*.

У 80-90-х рр. перевага надавалась урокам народознавства, фольклорним святам, прем'єрам книги, вечорам-портретам. Згодом, з'явилися години роздумів, брейн-ринги, літературні лото, бліцтурніри,

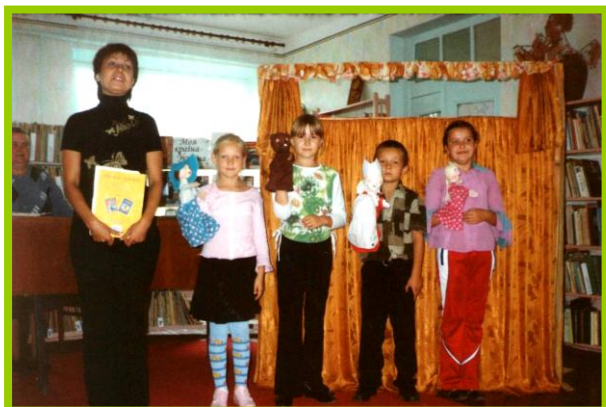
виставки-вернісажі дитячих робіт, інформаційні хвилинки-цікавинки.

Починаючи з 2000-х, ведеться освоєння ринку потенційних користувачів РДБ. Невід'ємною частиною роботи стає постійне вивчення запитів, нахилів та уподобань користувачів-дітей. Задля цього влаштовуються Дні відкритих дверей, відбуваються виступи в школах на виховних годинах та у дитячих садках. Завдяки анкетним опитуванням, працівники дізнались, що і в час масової комп'ютеризації діти вважають книгу своїм надійним другом і порадиником. Дізнатись думку користувачів про роботу РДБ допомагають різні стенди (на фото).



Із середини першого десятиріччя нового століття у РДБ збільшилась кількість читачів категорії батьки, бабусі, дідусі, які беруть книги і журнали не тільки для дітей, а й для себе. Тому бібліотекарі проводять чимало заходів змістовного сімейного дозвілля.

Велика увага приділяється виявленню творчих здібностей дітей. Так, більше 60% читачів бібліотеки відвідують гуртки, що діють при Будинку дитячої та юнацької творчості (БДЮТ), який знаходиться в одному приміщенні з РДБ. Заклади разом часто проводять конкурси дитячих малюнків, на кращий літературний твір «Жар-птиці творчої перо»; виставки творчих робіт; ігрову карусель «Розумні, кмітливі, допитливі, сміливі» тощо. Про усе це розповідається у місцевих засобах масової інформації.



Понад 25 років у РДБ успішно працює гурток «Книга і лялька» (на фото). Заняття в гуртку збагачують дітей новими знаннями про мистецтво, театр, допомагають у розвитку творчих здібностей. Жодна посвята в читачі не обходиться без лялькових вистав, вони доповнюють багато масових заходів. До того ж, члени гуртка ремонтують до 500 прим.

бібліотечних книг. А у 2008 р. у відділі обслуговування користувачів молодшого шкільного віку розпочала роботу «Школа_Шляхетності», керівником якої для 30 користувачів РДБ була бібліотекарка В.Л.Ракул.

Багато років РДБ у період канікул організовувала роботу пункту видачі літератури для відпочиваючих міжнародного оздоровчого центру «Бригантина». Нині – розробляє програми «Країна Читалія на планеті Літо», «Ігровий майданчик», «Майстерня дружби та позитивного настрою». Тут відбуваються: літературні зустрічі, вікторини, години поетичних міркувань та створення власних казок, фізкультурне рандеву «Настрій, здоров'я, краса», веселі посиденьки і розваги, заняття з малювання «Мрії про майбутнє», літературний караван історій слайдові презентації «У книг немає канікул», «Літо + книга + я = друзі», «Відпочивай, але читай, не забувай», літературний десант «Якщо ви не читали, то ми йдемо до вас», День дитячих забаганок «Бібліотека скликає друзів» (на фото).



Маючи комп'ютерну техніку, подаровану спонсорами, РДБ з 2012 р. бере участь у реалізації обласної програми «Багатовимірність інформаційної культури. XXI століття». Тут бібліотекарі і волонтери навчають відвідувачів-дітей і дорослих правильно орієнтуватися в мережі Інтернет, створювати персональну веб-сторінку та веб-сайт. Також, техніка стала чудовим доповненням до проведення різноманітних заходів (на фото).





Дані про РДБ

Структура бібліотеки – 2 абонементи

Штат – 2 одиниці

Площа – 540 кв. м.

Бібліотечний фонд – 21503 прим. документів

Користувачі обслужені – 914, у т. ч., за ЄРК – 914

Відвідування – 9071

Видача документів – 18460 од.

*Використання новітніх інформаційних технологій – 3 ПК,
2 багатофункціональних пристрої, телефон, Інтернет, E-mail*

Прийняті скорочення

вулиця – вул.

єдина реєстраційна картотека – ЄРК

комп'ютер – ПК

міська бібліотека для дітей – МДБ

міська централізована бібліотечна система – МЦБС

одиниць – од.

примірники – прим.

районна бібліотека для дітей – РДБ

районна державна адміністрація – РДА

районна централізована бібліотечна система – РЦБС

роки – рр.

сільська бібліотека для дітей – СДБ

століття – ст.

тисяча – тис.

у тому числі – у т. ч.

Використані джерела

Паперові ресурси

- 1.** Бібліотечна Україна : довідник. – К. : «Абрис», 1996. – С. 202.
- 2.** Бібліотеки Української РСР : довідник. – Харків : Ред.-видав. відділ Книжкової палати УРСР, 1969. – С. 83.
- 3.** Виконання умов конкурсу по методичній роботі : [альбом-естафета] / обл. б-ка. для дітей ім. А.П. Гайдара. – Кіровоград, [1966]. – 27 арк.
- 4.** Виховання захопленням. [Буклет] : з досвіду роботи читацьких об'єднань за інтересами Гайворонської ЦБС / Упр. культури Кіровоградського облвиконкому, обл. б-ка для дітей ім. А.П. Гайдара, обл. б-ка для юнацтва ім. М.О.Бойченка. – Кіровоград : Облполіграфвидав, 1988. – фото.
- 5.** Діяльність бібліотек, що обслуговували дитяче населення області у 2005 році : інформаційно-аналітичний огляд / обл. б-ка для дітей ім. А.П. Гайдара – Кіровоград, 2006.
- 6.** Завжди у творчому пошуку [про В.С.Фролову, директора Кіровоградської районної бібліотеки для дорослих і дітей] // Народне слово. - 2006. – 5 вересня.
- 7.** Звіт про роботу Кіровоградської ОДБ ім. А.П.Гайдара за 1999 рік. – Кіровоград, 2000.
- 8.** Історія бібліотек для дітей Кіровоградщини [Електронний ресурс] / обл. б-ка для дітей ім. А.П. Гайдара; відділ розвитку дитячих бібліотек і маркетингу. – Кіровоград, 2013.
- 9.** Історія міст і сіл Української РСР в 26-ти томах. Кіровоградська область. / ред. кол. тому Д.С.Сиволап (гол.) та ін. – К. : Ін-т історії АН УРСР, 1972. – 815 с. : іл.
- 10.** Історія розвитку бібліотек України для дітей (1960-1974) [Текст] / М-во культури і мистецтв України, Нац. б-ка України для дітей. – К., 2007. – С. 1.
- 11.** Мельникова, З.П. Діти – аудиторія особлива // Кіровоградська правда. –1977. – 21 серпня.

- 12.** Міщенко, М.І. Юним про рідний край: з досвіду роботи / ОДБ ім. А.П.Гайдара. – Кіровоград, 1993. – 9 с.
- 13.** Наконечна, К.А. Конкурс бібліотек // Колос. – 1979. – 24 липня.
- 14.** Наші досягнення від з'їзду до з'їзду. 60-ті рр 20ст.: [альбом-естафета] / обл. б-ка. для дітей ім. А.П. Гайдара. – Кіровоград, [1971]. – 30 с.
- 15.** Погребняк, Г.І. Організаційно-методична діяльність бібліотек України для дітей (1946-1976 рр.) [Текст] / М-во культури і туризму України. Нац. б-ка України для дітей. – К., 2005. – С. 6.
- 16.** Погребняк, Г.І. Організаційно-методична діяльність бібліотек України для дітей (1946-1976 рр.) [Текст] / М-во культури і туризму України. Нац. б-ка України для дітей. – К., 2005. – С. 25.
- 17.** Погребняк, Г.І. Організаційно-методична діяльність бібліотек України для дітей (1946-1976 рр.) [Текст] / М-во культури і туризму України. Нац. б-ка України для дітей. – К., 2005. – С. 27.
- 18.** Погребняк, Г.І. Організаційно-методична діяльність бібліотек України для дітей (1946-1976 рр.) [Текст] / М-во культури і туризму України. Нац. б-ка України для дітей. – К., 2005. – С. 40.
- 19.** Погребняк, Г.І. Становлення та розвиток дитячих бібліотек України [Текст] / Г.І. Погребняк ; Наук. ред. В.С. Бабич ; М-во культури і мистецтв України. Нац. б-ка України для дітей. – К., 2003. – С. 63.
- 20.** Про внесення змін до розпорядження голови районної державної адміністрації від 18.10.2011 року № 704-р [Текст] : розпорядження голови Онуфріївської районної державної адміністрації Кіровоградської області від 16.11.2011 р., № 790-р .
- 21.** Про оптимізацію функціонування централізованої районної бібліотечної системи [Текст] : розпорядження голови Світловодської районної державної адміністрації Кіровоградської області від 25.04.2008 р., № 361-р .
- 22.** Про утворення комунального закладу Витязівської сільської дитячої бібліотеки [Текст] : рішенням 31 сесії Витязівської сільської ради Бобринецького району Кіровоградської області від 8.12.2009 р., № 193.

23. Расторгуєва Н.І. Працюють з душею: з досвіду роботи Помічницької міської бібліотеки для дітей Добровеличківської ЦБС [Текст]. – ОДБ ім. А.П.Гайдара, Кіровоград, 1992. – 4 с.

24. Стан бібліотек, що обслуговували дітей в 1989 році / обл. б-ка для дітей ім. А.П. Гайдара. – Кіровоград, 1990.

25. Стан бібліотек, що обслуговували дітей в 1995 році / обл. б-ка для дітей ім. А.П. Гайдара. – Кіровоград, 1996.

26. Статистичні дані бібліотек, що обслуговували дітей в 2012 році / обл. б-ка для дітей ім. А.П. Гайдара. – Кіровоград, 2013.

27. У світ краси і добра: з досвіду спільної роботи по естетичному вихованню учнів 1-3 класів Вільшанської РДБ та естетичного центру. / обласна бібліотека для дітей ім. А.П.Гайдара. – Кіровоград, 1984. – 5 с.

28. Цифрові показники роботи бібліотек для дітей області за 1997 р. / обл. б-ка для дітей ім. А.П. Гайдара. – Кіровоград, 1998.

29. Цифрові показники роботи бібліотек для дітей області за 2008 р. / обл. б-ка для дітей ім. А.П. Гайдара. – Кіровоград, 2009.

Електронні ресурси

1. Сторінка на сайті РДА
http://nmrda.kr-admin.gov.ua/?page_id=413

2. Новопразька центральна бібліотека-філія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/ocrb33/історія-бібліотек-філій-олександрійської-рцбс>. – Назва з екрана.